

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 9123/18

לפני: כבוד השופט נ' הנדל
כבוד השופט מ' מזוז
כבוד השופט א' שטיין

העותרת: פלונית

נגד

המשיבים: 1. פלוני
2. בית דין הרבני האזורי באשדוד
3. בית דין הרבני הגדול

עתירה למתן צו על תנאי

בשם העותר: עו"ד רות דסקל; עו"ד אילון עישר

פסק-דין

השופט מ' מזוז:

1. עתירה נגד החלטתו של בית הדין הרבני הגדול בירושלים מיום 10.11.2018, שהחליט להותיר על כנה את החלטת בית הדין הרבני האזורי באשדוד מיום 17.8.2018, לפיה מוסמך בית הדין לדון בעניין רכוש הצדדים לאחר שהסדיר את הגט ביניהם.

2. תביעת הגירושין של העותרת נגד המשיב נידונה בבית הדין האזורי. במהלך דיון מיום 26.12.2017, בסמוך לפני הסדרת הגט, הביע המשיב את דרישתו כי ענין הרכוש ידון בבית הדין לאחר הגירושין על אף שלא נכרך בהם מלכתחילה. בא כוח העותרת ציין כי קיימת דירה הרשומה על שם שני הצדדים, והציע להמתין עם מכירתה "עד שהילדים יגדלו". אז הורה בית הדין לצדדים "תנהלו מו"מ לגבי ההיבט הרכושי, מזונות והדירה. תבואו אחד לקראת השני, ככל שתגיעו להסכמה מה טוב, ככל שלא

תכתבו לביה"ד נקודות מחלוקת". בנוסף, הציג בית הדין לצדדים "הצעת הסכם גירושין" הכוללת את ההיבט הרכושי. באי כוח הצדדים הסכימו כי הגט יסודר עוד באותו היום, וכי "אחר כך נדון בשאר העניינים בבית הדין". ביום 11.1.2018 הודיעה העותרת לבית הדין כי היא נאלצת לדחות את ההסכם שהציע, בין היתר מן הטעם כי "ההצעה עלתה בשלב שהבעל ביקש להתנות את הגט בהסכמות כלשהם, ולכן הועלתה ההצעה, כעת שאנו לאחר הגט צריך לבחון את הטענות לגופן אחת לאחת", ולפיכך "מבוקש לקבוע דיון הוכחות". בדיון מיום 27.3.2018, כאשר הועלה שוב נושא הרכוש, ביקש בא כוח העותרת להגיב כאשר תוגש תביעה רלבנטית, ולשאלת בא כוח המשיב האם "חברי רוצה לרמוז שאין לביה"ד סמכות"? הוא ענה "לא אמרתי דבר כזה". לפיכך, בהחלטה מיום 29.3.2018 הורה בית הדין "לזמן את הצדדים לדיון הוכחות בתביעת המזונות ובתביעות הכספיות והרכושיות שהעלו הצדדים וב"כ בדיון".

3. ביום 3.7.2018 הגיש המשיב לבית הדין האזורי תביעת רכוש בה עתר בין היתר לפירוק שיתוף ואיזון משאבים. בדיון שהתקיים לאחר מספר ימים, ציין בא כוח העותרת כי הוא לא הספיק לקרוא את כתב התביעה, וביקש להגיש תגובה בתוך מספר ימים. ביום 30.7.2018 הוגשה התגובה, ובה טענה העותרת לראשונה כי אין לבית הדין סמכות לדון בענייני הרכוש, שכן לטענתה "תיק הרכוש נפתח לאחר שהצדדים התגרשו, וממילא לא ניתן לכרוך, ובפועל גם לא נכרך בשום שלב", ולא ניתנה הסכמתה לכך.

4. בהחלטה מיום 17.8.2018, לאחר קבלת טענות באי כוח הצדדים בסוגיית הסמכות, קבע בית הדין בהחלטה קצרה כי הסמכות לדון בענייני הרכוש נתונה לו, וזאת "מכל הנימוקים" המצורפים לתגובת המשיב בעניין.

5. נגד החלטה זו הגישה העותרת בקשת רשות ערעור לבית הדין הרבני הגדול. בהחלטה מפורטת ומנומקת מיום 10.11.2018 דחה בית הדין הגדול את הבקשה פה אחד, בקבעו כי התנהלות הצדדים ודבריהם בבית הדין האזורי מלמדים כי "הלך הדברים היה הסכמתם של שני הצדדים כי ענייני הרכוש ידונו בבית הדין לאחר סידור הגט, וכי הסכמות אלו היו מקובלות גם על האישה עד לפחות למועד הדיון האחרון ב-12.7.2018".

6. מכאן העתירה דנן, במסגרתה מבקשת העותרת את התערבותנו. העותרת חוזרת וטוענת כי הסכמתה לכך שבית הדין ידון בענייני הרכוש בין בני הזוג מעולם לא ניתנה, ולפיכך יש להורות על בטלות החלטותיו מושא העתירה.

7. דין העתירה להידחות על הסף.

כידוע, בית המשפט הגבוה לצדק אינו יושב כערכאת ערעור על פסקי הדין של מערכת בתי הדין הרבניים, והתערבותו מוגבלת אך למקרים חריגים שבהם ניתנו החלטות תוך חריגה מסמכות או תוך פגיעה בעקרונות הצדק הטבעי (בג"ץ 2295/17 ללייב נ' ביה"ד הרבני הגדול (21.3.2014); בג"ץ 151/17 יניר נ' ליכטפלד (15.1.2017); בג"ץ 10167/16 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול בירושלים (1.1.2017)). אין זה המקרה כאן. כפי שכבר נפסק, כריכת סוגיה מסוימת בתביעת הגירושין אינה חייבת להיעשות בדרך פורמאלית מוגדרת, וכשם שניתן לעשות זאת בתביעת הגירושין עצמה, כך אין מניעה מלעשות כן במהלך הדיון בבית הדין הרבני בעוד תביעת הגירושין תלויה ועומדת (בג"ץ 5679/03 פלוני נ' מדינת ישראל (9.5.2005), בפסקה 13; בג"ץ 8533/13 פלונית נ' בית הדין הרבני הגדול (29.6.2014), בפסקה 28). עיון בפרוטוקולים ובהחלטות בית הדין האזורי בענייננו מלמד כי במהלך הדיונים נכרכו ענייני הרכוש בהליך הגירושין, והעותרת לא הביעה כל התנגדות בסמוך לכך, אלא אף ביקשה מבית הדין "לבחון את הטענות לגופן אחת לאחת" (השוו: בג"ץ 6334/96 פלונית נ' בית-הדין הרבני האזורי בתל-אביב, פ"ד נג(2) 153 (1999), בפסקה 11).

9. העתירה נדחת אפוא. העותרת תישא בהוצאות לטובת אוצר המדינה בסך של 3,000 ₪.

ניתן היום, א' בשבט התשע"ט (7.1.2019).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט